

זהר הקדוש

עם ביאור הפֿתֿר והפֿבוד

פרשת ראה + פגם מאכלות אסורות ועונשם

בִּסְטָרָא דָא - שאחיתם בצד הקדושה, וְיֵשׁ מִנִּיּוּהוּ - מהנבראים שֶׁאֲחִידוֹן - שאחיתם בִּסְטָרָא אַחְרָא. כי הקב"ה ברא את הספירות ועל ידם ברא בעולם הגשמי את הכל.

ונמצאו צודקים גם דברי רבי אבא וגם דברי רבי אלעזר, שאכן הכל השתלשל מצד הקדושה וכדברי רבי אבא, שהרי הקב"ה ברא את הספירות, בין דקדושה ובין דסטרא אחרא, אלא לאחר שנבראו הספירות, בעלי חיים הטהורים נבראו מצד הקדושה ולכן הם מותרים באכילה, ובעלי חיים הטמאים נבראו מצד הטומאה ולכן אסורים באכילה וכדברי רבי אלעזר.

ומפסיק באמצע דבריו לפרש ענין העינים שהם בהמות טהורות, אפילו שיש לכוחות הטומאה אחיזה בהם.

וְאִי תִימָא - ואם תאמר ותשאל לפי זה, **האי עז** - על העז למה הוא מותר באכילה, כיון דשְׂרִיא עֲלִיהּ רוח מסאבא לגו - ששורה עליו רוח הטומאה בתוכו, כמו ששמו מורה עליו 'עז' מלשון עזות, ואם הוא מצד הטומאה צריך לאסרו באכילה כמבאר. התירוץ הוא שלאו הכי - שאינו כך, שרוח הטומאה שורה בתוכו, דאי רוח מסאבא שְׂרִיא ביה - כי אילו היתה רוח הטומאה שורה עליו לא היה לו סימני טהרה, אלא סימני טומאה כשאר בעלי חיים טמאים, ואכן היה אֶסִיר לָן לְמִיכַל - אסור לנו לאכול.

ומבאר את סדר הדברים, מהי שיכות העינים לסטרא אחרא, ולמה אינם טמאים בגלל זה.

אלא רוחות הטומאה והשדים רק אַעְבְּרִין בְּגוּוֹיֵיהוּ וְיִתְחַזְזוּן לְקַבְּלֵיהוּ - עוברות בין העינים ונראים כנגדם, אך וְלֹא שְׂרִיא לְדִירָא בְּהוּ - אינם שורים ושוכנים בתוכם, דְּכַד אֵינוֹן שְׂרִיין - כי כשבאים כוחות הטומאה לשרות עליהם, רוח אַחְרָא אַעְבְּר עֲלֵיהוּ - בא רוח אחר מצד הקדושה ועובר עליהם, ואז פִּרְשׁוּן מְגֻרְמִיּוּהוּ - פורשים מהם כוחות הטומאה. וּבְגִין כֵּךְ - ולכן הם רק אֲתַחְזוּן לְקַבְּלֵיהוּ וּמְקַטְרְגֵי בְּגוּוֹיֵיהוּ - נראים כנגדם ומקטרגים מביניהם על בני אדם, אבל וְלֹא שְׂלִטֵי בְּהוּ בְּגֻרְמֵיהוּ - אינם יכולים לשלוט בתוכם. וְעַל דָּא שְׂרִי לָן לְמִיכַל - ולכן מותרים העינים באכילה.

ומוסיף עוד לבאר שרוח הטומאה מסתלקת מהעינים כאשר היא רואה את סימני הטהרה.

תָּא חֲזִי - בוא וראה, כִּיּוֹן דְּאֲתִיין לְשִׁלְטָא בְּהוּ - כיון שבאים כוחות הטומאה לשלוט בעינים, אַעְבְּר רוחא חָדָא - עובר רוח אחד מצד הקדושה לסלקם, ואז כוחות הטומאה זִקְפֵן עֵינֵינוּ וְחָמְאן רְשִׁימִין דְּלֵהוּן - זוקפים עיניהם ורואים את סימני הטהרה של העינים שהם מפרסות פרסה, וְאֲתַפְּרִשׁוּן מִנִּיּוּהוּ - ונפרדים מהם, שאינם שורים בתוכם, אֲבָל עֵדִיין אֲתַחְזוּ לְקַבְּלֵיהוּ - נראים כנגדם, [ולכן נקראים השדים וכוחות הטומאה בשם שעירים [-עינים] כי נמצאים בין העינים וכנגדם], אבל אינם שורים בתוכם, ולכן לֹא אֶסִירִי לָן לְמִיכַל - אינם אסורים לנו באכילה, אפילו שרוח הטומאה עוברת ביניהם.

יבואר ענין בעלי חיים טהורים וטמאים, שאותם שיש להם סימני טהרה הם מצד הקדושה, ושאינן להם סימני טהרה הם מצד הטומאה, ולכן הזהירה התורה את ישראל שיתרחקו ממאכלות אסורות ויתדבקו בצד הקדושה. ויבואר עונשו בעולם הבא ואף אחר תחיית המתים. ויבואר טהרתם של ישראל לעתיד לבוא כשיזרוק הקדוש ברוך הוא עליהם מים טהורים. [ומבואר טעם להיתר אכילת העינים שאף שהשדים וכוחות הטומאה שורים ביניהם וכנגדם, אבל אינם יכולים לשלוט בתוכם, וכיון שאינם שולטים עליהם מותרים באכילה].

אמר רבי אלעזר, לפרש את הפסוק **זאת החיה אשר תאכלו מפל הבהמה** (ויקרא יא ב), במה שכתב **מפל** בא הכתוב לומר, **אינון** - אותם בעלי חיים דִּאֲחִידוֹן מִן סֵטֶר דָּא - שאחיתם ושורשם מצד מידת המלכות שבקדושה, **שארֵי לכו למיכל** מותר לכם לאכול, **וכל אינון** - אותם בעלי חיים דִּלָּא אֲתִיין (דף מ"א ע"ב) **מסִּטְרָא דָא** - שאינם באים מצד הקדושה, אֶסִיר לכו למיכל - לכם לאכול.

ומפרש דבריו **בְּגִין דְּאִית בְּעִירוֹ דְּאֲתִיין מִסְטָרָא דָא** - משום שיש בעלי חיים הבאים מצד הקדושה, וְאִית דְּאֲתִיין - ויש בעלי חיים הבאים מִסְטָרָא אַחְרָא מִסָּבָא - מצד הטומאה.

ומבאר שסימני הטהרה באים להודיע לאדם אלו בהמות וחיות הן מצד הקדושה ואלו לא.

וְסִימְנָא דְּלֵהוּן - והסימן שלהם לדעת איזה בצד הקדושה ואיזה בצד הטומאה, הוא מה דְּכָתִיב בהם (שם פסוק ג) **כל מפרסת פרסה** וְשִׁטְעַת שִׁטְעַת פִּרְסַת מַעֲלַת גֶּרָה בְּבִהְמָה אֹתָהּ תֹאכְלוּ. וְגִמְרִינָן בְּלֵהוּ רְשִׁימִין - ולמדנו, שכל החיות והבהמות הטהורות נרשמו בסימני טהרה, וְכִלְהוּ אֲרִשִׁים לֵהוּ קָרָא - וכולם נרשמו בפסוק, כל סימני הטהרה של בעלי חיים [חיות ובהמות, עופות, חגבים, דגים]. וּבְגִין כֵּךְ - ולכן, **כָּל מֵאֵן דְּאֶכִּיל מֵאֵינוֹן דְּאֲתִיין מִסְטָרָא דָא מִסָּבָא** - כל מי שאוכל מאותם בעלי חיים הבאים מצד הטומאה, אֶסְתָּאב בְּהוּ - נטמא בהם גופו ואבריו וחושיו, וְסָאִיב לְנַפְשִׁיהּ דְּאֲתִיָּא מִסְטָרָא דְּכָא - ומטמא את פנימיות נפשו הבאה מצד הקדושה, [כי אפילו הנפש הבהמית של בני ישראל באה מצד הקדושה].

רבי שמעון מיישב דברי רבי אלעזר עם דברי רבי אבא שאינם סותרים.

רבי שמעון אמר, **כָּל כָּלָא** - כלל כל הדברים, כלומר בדברי ויכללו גם דברי רבי אבא וגם דברי רבי אלעזר, כי **כָּמֹה דְּאִית עֶשֶׂר כְּתָרִין דְּמִהִימְנוּתָא לְעִילָא** - כמו שיש עשר כתרִים של האמונה למעלה [-בצד הקדושה], והכונה לעשר ספירות דמלכות דאצילות, כֵּךְ גַּם אִית עֶשֶׂר כְּתָרִין דְּחֻשֵׁי מִסָּבָי לְתַתָּא - יש עשר כתרִים לכוחות הכישוף למטה [-בצד הטומאה], והכונה לעשר ספירות של הסטרא אחרא. ואת שניהם ברא הקב"ה כמו שנאמר (קהלת יד) **גַּם אֶת זֶה לְעִמָּת זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים** והכל תחת ממשלתו, וְכָל מֵה דִּי בְּאַרְעָא - שיש בארץ, בראם הקב"ה על ידי ספירות אלו, יש מִנִּיּוּהוּ - מהנבראים שֶׁאֲחִידוֹן

וחזר לענין לפרש טעם איסור מאכלות אסורות, כי בכל הבעלי חיים יש טמאים וטהורים, ובני ישראל קדושים צריכים להזהר שלא להטמאות בבעלי החיים הטמאים.

בין בבִּעְרִי - בבהמות, **בין בחִיּוֹת** - בחיות, **בין בעוֹפִי** - בעופות, **בין בגוֹנֵי יָמָא** - בדגי הים, **בכלהו** - בכל המינים הללו **אתחזון ימינא**

ושמאלא - נראים ונמצאים ימין ושמאל, כלומר שיש בהם טהורים [מצד ימין] וטמאים [מצד שמאל], **וכל מאן דאתי מסטרא דמינא שארי לן למיכל** - וכל מי שבא מצד הקדושה שיש לו סימני טהרה מותר לנו לאכלו, **וכל אינון דאתין מסטרא דשמאלא פלהו אסיר לן למיכל** - וכל אותם שבאים מצד הטומאה שאין להם סימני טהרה כולם אסורים לנו באכילה, **בגין דדרגא דכלהו מסאבא** - מפני שמדריגת כולם הוא טומאה, **וכלהו מסאבין ורוח מסאבא שריא בגווייהו ודרי בהו** - וכולם טמאים ורוח הטומאה שורה בתוכם ושוכן בהם בקביעות, והאוכל מהם נעשה הבשר חלק מאברי גופו, וחיותם הרוחנית חלק מפנימיות נפשו, ומרבה הטומאה בגופו ובנפשו.

ועל דא רוחא קדישא דישאל - ולכן רוחם הקדוש של עם ישראל, **לא יתערב בהו** - בהם **ולא יסתאב בהו** - ולא יטמא בהם באכילתם, **בגין דישתכחון קדישין** - כדי שיהיו נמצאים קדושים **וישתמודעון לעילא** - ויהיו נכרים בעליונים בנפשם הקדושה **ותתא** - וינכרים בתחתונים בגופם הטהור והקדוש בצלם אלקים שלהם, **זכאה חולקיהון** - אשרי חלקם **דישראל, דמלכא קדישא אתרעי בהו** - שהמלך הקדוש ברוך הוא חפץ בהם, **ובגעי לדכאה להו ולקדשא להו על כלא בגין דאחידן ביה** - ורצה לטהרם ולקדשם על כל הברואים משום שדבקים בו, ומסר להם סימני טומאה וטהרה להתרחק מהסטרא אחרא ולהדבק בצד הקדושה.

וממשיך לבאר סביבת הדבר שיש להזהר מטומאה כי ה' מתפאר בהם ומעלתם גדולה.

תא חזי - בוא וראה, **כתיב** שהקדוש ברוך הוא אומר על עמו **ישראל אשר בך אתפאר** (ישעיה מט ג), כלומר אני מקטט ומפאר עצמי בנשמתכם, ולכן **אי** - אם **קודשא בריך הוא מתפאר בהו** - בהם **בישראל, הין אתין לאסתאבא ולא תדבקא בסטרא מסאבא** - איך יבואו להטמא במאכלות אסורות ולהדבק בצד הטומאה, **ועל דא כתיב** - ועל זה נאמר (ויקרא יא מד) **והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני ולא תשקצו את נפשותיכם וגו'** במאכלות אסורות. והטעם שתולה קדושת ישראל בקדושת

הקדוש ברוך הוא, הוא מפני שיש להם צלם אלקים, כי **מאן דאיהו בדיוקנא דמלכא לא לפעי ליה לאפרשא מאורחוי דמלכא** - מי שהוא בדמות המלך אין לו לפרוש מדרך המלך, וכמו שהקב"ה קשור בקדושה ונבדל מטומאה כך עם ישראל צריכים להיות כן.

ומבאר שכשישראל נשמרים ממאכלות אסורות הדבר ניכר עליהם.

ובגין כף רשים להו - ולכן סימן להם **קודשא בריך הוא לישראל, מתחילת הבריאה את כל אינון דאתין מסטרא דא** - כל הבעלי חיים הבאים מצד הקדושה בסימני טהרה, שאותם יאכלו, **ואת כל אינון דאתין** - אותם הבעלי חיים הבאים מסטרא אחרא בסימני טומאה, שיפרשו מהם ולא יאכלום, **זכאה חולקיהון** - אשרי חלקם **דישראל, דכתיב בהו** - שנאמר בהם (ישעיה סא ט) **כל רואיהם יפירום כי הם זרע ברוך ה'** כששומרים על הצלם אלקים בשמירתם ממאכלות אסורות, כי הם זרע של **ברוך ה' ממש**, כלומר שורש נשמתם הוא ממידת היסוד הנקרא ברוך, והם **ברוך ה' בכלא** - מתברכים מה' בכל מעשיהם כי שומרים עצמם ממאכלות אסורות, ואוכלים רק מהמאכלות המורשים במידת המלכות.

ומוסיף עוד בחומר האוכל מאכלות אסורות, שדבוק בצד הטומאה ומראה בעצמו שאין לו חלק באלה-ישראל.

ותא חזי - ובא וראה, **כל מאן דאכיל מאינון מאכלי דאסירי** - כל מי שאוכל מאותם מאכלות אסורות, **אתדבק בסטרא אחרא יותר משאר עבירות**, מפני שהמאכל נעשה בשר ודם חלק ממנו, **ונגעיל נפשיה וגרמיה** - ומשקץ נפשו וגופו, **ורוח מסאב שריא עליה** - ורוח הטומאה שורה על פנימיות נפשו, **ואחזי גרמיה דלית ליה חולקא באלהא עלאה** - ומראה עצמו וגופו שאין לו חלק בא-ל עליו, וכל כך מתרבה הטומאה כאילו **ולא אתי מסטריה** - לא בא מצד הקדושה כלל, וכאילו **לא אתדבק ביה** - לא היה דבוק בצד הקדושה מעולם. זהו בעולם הזה.

ואי יפוק הכי מהאי עלמא - ואם יצא מן העולם כך, שימות בלי תשובה, אחר מיתתו **אחידן ביה כל אינון דאחידן בסטרא דמסאבא** - נאחזים בו כל אותם האחוזים בצד הטומאה, **ומסאבין ליה** - ומטמאים את נפשו כמו בהיותו בגוף, **ודיינין ליה כפר נש דאיהו געלא דמאריה** - ודנים אותו כאדם שהוא משוקץ לריבונו, נמצא שהוא געלא בהאי עלמא - משוקץ בעולם הזה, **ונגעלא בעלמא דאתי** - ומשוקץ לעולם הבא.

דאתין מסטר) דמסאבא, ומסאבין ליה ודיינין ליה כפר נש דאיהו געלא דמאריה, געלא בהאי עלמא, ונגעלא בעלמא דאתי.

נפשי צמאה לדעת כל רז סודך

זוהר הקדוש המבואר > עם פירוש "הכתר והכבוד"
ביאור בשפה ברורה הפותח את לב הלומד, עם מקורות וביאורים על פי גדולי המפרשים

